

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นุชจรินทร์ แก้วกล้า : รูปแบบการหลั่งโปรแลคติน และ ไทรอยด์ฮอร์โมนในลิงแสม (*Macaca fascicularis*) เพศเมียสูงอายุที่ได้รับมอร์ฟีนอย่างต่อเนื่อง (RESPONSE PATTERNS FOR THE RELEASE OF PROLACTIN AND THYROID HORMONES IN AGED FEMALE *Macaca fascicularis* CONTINUOUSLY TREATED WITH MORPHINE) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศ. ดร. ม.ร.ว. พุฒพงษ์ วรรณวิทย์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : รศ. ดร. วิทยา ขยงชัยวงศ์. 79 หน้า. ISBN 974-634-863-9

วัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) ศึกษาการปรับความสามารถในการหลั่งฮอร์โมน PRL, T₄, T₃ ในรูปแบบการตอบสนองแบบเฉียบพลันในลิงแสมเพศเมียสูงอายุห่มดพรประจำเดือนที่ได้รับมอร์ฟีนอย่างต่อเนื่อง 2) เพื่อติดตามการคืนกลับสภาพเดิมของการหลั่งฮอร์โมน PRL, T₄ และ T₃ ภายหลังจากหยุดให้มอร์ฟีน และอาการแทรกซ้อนที่ปรากฏ เปรียบเทียบกับช่วงก่อนให้และระหว่างให้

ลิงที่ได้รับมอร์ฟีน 3 มิลลิกรัม/กิโลกรัม/วัน อย่างต่อเนื่องจะตอบสนองโดยการหลั่งฮอร์โมน PRL ปริมาณสูง ในช่วง 20-180 นาที โดยมีปริมาณสูงสุดภายในที่ 60 (1643.2 mIU/L) และมีแนวโน้มการพัฒนาการตอบสนองไปสู่ภาวะดื้อยาโดยการหลั่งฮอร์โมน PRL น้อยลงเมื่อระยะเวลาของการฉีดมอร์ฟีนนานขึ้นตามลำดับ (ต่ำสุด 486.7 mIU/L ในวันที่ 63)

การหยุดให้มอร์ฟีนเป็นเวลานาน 44 วัน ทำให้ลิงคืนสภาพจากการดื้อยา โดยกลับมีการหลั่ง PRL ระดับใกล้เคียงกับการทดลองครั้งแรกก่อนเกิดสภาพดื้อยา หลังจากนั้นจะกลับมาพัฒนาการตอบสนองสู่ภาวะดื้อยาในลักษณะเดียวกันกับการให้มอร์ฟีนในช่วงแรก เมื่อได้รับมอร์ฟีนอีกครั้งหนึ่ง (1784.9 mIU/L ในวันที่ 1 และ 423.7 mIU/L ในวันที่ 63)

ระดับ T₄ และ T₃ เปลี่ยนแปลงน้อยมากในระยะก่อนให้มอร์ฟีน และระยะให้มอร์ฟีน แต่ระยะหลังให้ยา ระดับฮอร์โมนทั้ง T₄ และ T₃ มีแนวโน้มลดต่ำลงกว่าทั้งในระยะก่อนให้มอร์ฟีน และระหว่างให้มอร์ฟีนเล็กน้อย

จากการศึกษาสรุปได้ว่า ลิงแสมเพศเมียสูงอายุทุกตัวที่ศึกษา สามารถตอบสนองต่อการกระตุ้นของมอร์ฟีน โดยการหลั่ง PRL ได้ต่ำกว่าในลิงเพศผู้วัยรุ่นและวัยเจริญพันธุ์ที่เคยมีการศึกษามาก่อนในหน่วยวิจัยไพรเมต มอร์ฟีนไม่มีผลกระทบต่อการรักษาระดับฮอร์โมน T₄ และ T₃ ในซีรัมได้ ในช่วง 300 นาทีที่ติดตามศึกษา การถอนยาทำได้ทั้งระดับ T₄ และ T₃ ในซีรัมลดต่ำลงเล็กน้อยแต่ชัดเจนในระยะยาว ลิงที่แสดงอาการเครียดจะหลั่งฮอร์โมน PRL ออกมาได้สูงกว่าลิงอื่นๆ อาการน้ำนมไหลที่เกิดขึ้นเอง เป็นกระบวนการที่อาจไม่มีส่วนสัมพันธ์กับการเพิ่มระดับ PRL ในซีรัม

ภาควิชาชีววิทยา.....
สาขาวิชาสัตววิทยา.....
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต นุชจรินทร์ แก้วกล้า
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา พ.ศ. ๒๕๓๙
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม สม วรรณวิทย์